

ชื่อสารนิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์หลักปฏิบัติต่อทรัพย์ในอาทิสสูตร
ผู้วิจัย : นางสาวศันสนีย์ ชุมพลบุญชร
ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธรศาสนา)
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ ป.ธ.๙, พธ.บ. (ปรัชญา), M.A. (Bud),
พธ.ค. (พระพุทธรศาสนา)
วันเสร็จสมบูรณ์ : ๑๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๖

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องการศึกษาวิเคราะห์หลักปฏิบัติต่อทรัพย์ในอาทิสสูตรนี้ มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ เพื่อศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาทิสสูตร และ เพื่อศึกษาวิเคราะห์หลักปฏิบัติต่อทรัพย์ในอาทิสสูตร เป็นการวิจัยโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า อาทิสสูตรเป็นพระสูตรที่ว่าด้วยประโยชน์ที่ควรถือเอาจากโภคทรัพย์ ปรากฏอยู่ในพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปิฎกนิบาต เล่มที่ ๒๒ โดยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมนี้แก่นาถบิณฑิกเศรษฐี ณ พระเชตวันมหาวิหาร กรุงสาวัตถี ซึ่งเหตุเกิดแห่งพระสูตรนี้จัดเป็น ปริชาตยะ คือ สอดคล้องกับอรรถาธิบายของผู้ฟัง เนื้อหาในพระสูตรมีความตรงประเด็นกับเรื่องการปฏิบัติต่อทรัพย์ รูปแบบของพระสูตรจัดเป็นแบบสากัจฉา คือ สันทนาธรรมแบบไม่มีพิธีการ และอยู่ในรูปของร้อยแก้ว (คัมภีร์) ส่วนประเด็นสำคัญในอาทิสสูตร ได้แก่ การแสวงหาทรัพย์ การใช้จ่ายทรัพย์ และคุณค่าที่ได้รับ

ส่วนการปฏิบัติต่อทรัพย์ อาทิสสูตรได้เสนอหลักปฏิบัติต่อทรัพย์ว่า โภคทรัพย์มีความสำคัญต่อชีวิตให้อยู่ได้ด้วยดีมีความสุข สะดวกสบาย เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเป็นฐานเข้าถึงจุดหมายชีวิตที่ดีงามยิ่งขึ้น แม้ว่าโภคทรัพย์จะมีคุณค่าแต่ก็มีโทษด้วยหากปฏิบัติต่อทรัพย์ผิดวิธี บุคคลจึงควรมีหลักปฏิบัติต่อทรัพย์ให้ถูกต้อง กล่าวคือ แสวงหาทรัพย์ด้วยความขยันหมั่นเพียรและโดยทางสุจริตชอบธรรม หรือ การประกอบสัมมาอาชีพที่ดำเนินตามหลักกุศลกรรมบถ ๑๐ ครั้นได้ทรัพย์แล้วก็ใช้จ่ายทรัพย์เพื่อบำรุงตนเองและบุคคลต่าง ๆ ให้เป็นสุข ซึ่งมีความสอดคล้องกับการบำรุงบุคคลในหลักทศ ๖ ส่วนคุณค่าที่ได้รับ คือ ความสุข ๔ ประการของคฤหัสถ์ และการบรรลุประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและในเบื้องหน้า ครั้นละโลกแล้วย่อมได้บังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ ทั้งนี้ได้ยกกรณีตัวอย่างบุคคลทั้งในสมัยพุทธกาล (อนาถบิณฑิกเศรษฐี) และในสมัยปัจจุบัน (ดร.บุญยง ว่องวานิช) เพื่อแสดงการปฏิบัติต่อทรัพย์อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

Thematic Paper Title : An Analytical Study of Wealth Management in Ādiya Sutta

Researcher : Miss Sunsanee Chumponbunchorn

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Studies)

Thematic Paper Supervisory

: Assist.Prof.Dr. Sowit Bamrungphak , Pali VII, B.A.(Phil),
M.A.(Bud), Ph.D.(Buddhist Studies)

Date of Graduation : 15 August 2013

Abstract

This thematic paper entitled “An Analytical Study of Wealth Management in Ādiya Sutta” had two objectives which were to study general knowledge about Ādiya Sutta and to analyze wealth management in Ādiya Sutta. This research was based on study of data from documents and related research papers in descriptive analysis.

It was found that Ādiya Sutta was the sutta regarding benefits which one should get from wealth showed in the 22nd volume of Tipiṭaka; *Suttantapiṭaka Aṅguttaranikāya Paṇcakanipat* when the Lord Buddha taught the millionaire *Anāthapiṇḍika* at *Jetavana* monastery in *Savatthī*. Cause of the sutta was *Parajjhāsaṃyā* that accords to listeners’ temperament. The sutta is pertinent to wealth management in form of *Sāṃkacchā* that is conversation without ritual and all prose (*Gajja*). Regarding important issues were wealth acquisition, wealth spending and benefits.

Regarding wealth management, the Ādiya Sutta showed that wealth is important for well-living, happiness and comfort to live, developing qualities of life and basing to attain the better life-goals. Although wealth is useful, it can be harmful if one manages wealth in wrong ways. Therefore, one should manage wealth rightly, that is, acquisition with diligence in ethical ways, in other words, right livelihood according to *Kusala-kammaṭṭhāna* 10. Then, spending for oneself and others (people in *Disā* 6) one lives in happiness and comfort. Benefits by managing wealth rightly were gaining house-life happiness 4 and achieving both life-goals in this life and the life to come. After death, one will be born in heaven. In regards to this there are the two exemplification of person in the Buddhist Era (the millionaire *Anāthapiṇḍika*) and a person in the present time (Dr.Boonyong Vongvanij) for showing clearly in wealth management.

กิตติกรรมประกาศ

ขอน้อมถวายคุณงามความดีอันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้บูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นบรมครูเอกของโลก พระธรรม พระสงฆ์ และคุณครูบาอาจารย์ รวมทั้งคุณบิดามารดา ผู้มีพระคุณ ผู้มีบุญคุณทุกท่าน

งานสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ พระศรีคัมภีรญาณ, รศ.ดร. และ ท่านอาจารย์ ผศ.ดร.ฉลอง พันธุ์จันทร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าตรวจสอบสารนิพนธ์และให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อความสมบูรณ์และเติมเต็มในส่วนเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ผศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาดูแล เอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จมาตลอดโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐูปญโญ เป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาตรวจสอบรูปแบบงานวิจัยและให้คำแนะนำขั้นตอนการเสนอผลงานมาโดยตลอด ท่านอาจารย์ รศ.ดร.Dipti Mahanta ที่ได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้ถูกต้องและสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกรูป/ทุกท่านที่กรุณาประสาทความรู้ต่าง ๆ ทั้งด้านพระพุทธศาสนาและศาสตร์ต่าง ๆ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของสารนิพนธ์

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระวีรพงศ์ อภิวิโร (พระน้องชาย) พระจักรพันธ์ อินทพโล (พระพี่ชาย) และ คุณพ่อกัมพล – คุณแม่จรรยา ผู้ให้กำเนิด ที่คอยให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่องโดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย พร้อมกันนี้ขอขอบคุณพระอาจารย์/เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวศันสนีย์ ชุมพลบุญชร